

Besök hos en av våra medlemmar- Hemmajord

Juni månad har precis inträtt. Det är stekhett och vi är fortfarande ovana vid värmen och söker skydd under en keps eftersom det inte finns så mycket annat att ta skydd under. Odlingarna stormtrivs.

Vi är hos Pernilla Alexandersson på hennes andelsjordbruk. Platsen är en mil öster om Kungsbacka, Allarängen. Här är Pernilla uppvuxen en gång i tiden. Under många år jobbade hon som projektledare inom bilindustrin, men sedan en tid tillbaka kände hon att hon ville göra något annat. Något som kändes viktigt, men hon visste inte vad. När möjligheten dök upp att köpa en bit mark intill sitt barndomshem blev bilden klar för henne; hon ville börja odla och starta ett andelsjordbruk.

Och här är hon nu. Ett stort växthus, massa odlingsbäddar, ett tillredningskök och ett litet häng för den svenska gulankan. Vilket jobb! På så kort tid! Och allting på egen hand. Lite tur i oturen har hon haft, att Coronan hållit hennes man på hemmaplan och som har kunnat vara till stor hjälp.

När vi kommer håller Pernilla på att fixa till det sista på det två meter höga stängslet runt hela odlingen. Det är älgen som hittat hit! Gulankan hjälper henne att hålla sniglarna borta. En annan inkräktare är harkrankslarven.

Odlingarna har varit igång sedan 4 veckor när vi är där. Redan finns en hel del att skörda så Hemmajords 13 delägare, eller prenumeranter, kan få sin påse. ”Det gäller att tänka till vad och när som ska sås så säsongen blir så lång som möjligt” förklarar Pernilla. Sallad, rädisor, majrovor, kålrabbivitlök, mizunasallad, spenat finns i landet, och Pak Choen är redan stor och fantastiskt.

Det är en relativt liten areal för att räckta till 13 prenumeranter, eget hushåll samt till boden utefter vägen där Hemmajord också säljer sina grönsaker. ”Det är intensivodling, dvs mycket förödlas och drivs upp i växthuset som sedan kan sättas ut i de fasta bäddarna. Det gör att plantorna har större chans mot ogräset och kan planteras relativt tät

De fasta bäddarna är viktiga för det hållbara odlingsättet som Hemmajord praktiserar. Där behöver man inte plöja jorden. Istället kan mikrolivet i jorden få frodas i lugn och ro utan att rivas upp av en plog. Ny näring får jorden hela tiden genom gammalt ogräs eller att man odlar en gröda på hösten, tex bovete eller klöver, som slås av på våren och sedan får ligga kvar på bädden, sk grüngödning. Stallgödsel tillförs också.

Men, det handlar inte om att tillföra så mycket gödsel som möjligt, förklarar Pernilla för mig. Istället handlar det framför allt om att bygga upp mikrolivet och mullhalten i jorden. Ett bra mikroliv innebär att mykorrhizan (komplexet mellan en svamps hyfer/mycel (svamptrådar) och en växts rötter när dessa lever i symbios med varandra) och bakterierna hjälper till att frigöra näringsämnen ur jorden och ”matar” växterna med det.

Bredvid bäddarna ligger flera olika stora högar av svårdefinierbart innehåll. Det visar sig att jordens mikroliv är Pernillas stora intresse. Här experimenteras det med olika tillskott tex stallgödsel, komposter och olika bakterier som kan bygga upp en jords mikroliv. Pernilla slänger sig med termer som just mykorrhiza, svampmycel, rotexudanter och om fosforhalter och hur koldioxid binds till jorden; det blir för komplicerat för mig att hänga med! Pernilla har gått en lång utbildning om jordens överlevnad och självklart har hon också en bokaschi. Inte ett litet köpt kärl. Hon har istället byggt en egen, enorm, av en gammal pressening.

Förutom att värna om jorden och ge några hushåll riktigt bra grönsaker, så vill Pernilla inspirera andra till bra kosthållning och gör-det-själv. Hon anordnar events, tex ”plocka din ketchup” där man får lära sig att göra sin egen ketchup samtidigt som man får information om hur vi bör ta hand om vår jord och om hur vi påverkas av den mat vi äter.

Pernilla vill slå ett slag för att stötta lokala odlare genom att köpa grönsaker från dem. Förutom att man stöttar något lokalt så får man väldigt mycket bättre mat. Den konventionellt odlade grönsakerna innehåller inte mycket näring nuförtiden.

Ett ännu kraftigare slag vill Pernilla slå för att börja odla själv. ”Tänk om var 10e började odla i Sverige. Då hade vi fått helt andra grönsaker och en helt annan jord.” Pernilla hade gärna sett att staten stöttade småskalig och lokalt jordbruk. Hon tänker högt: man skulle kunna införa skatt på importerad mat, att det fanns ett internationellt samarbete och nätverk, att man får betalt för att ta

hand om koldioxid etc, att det fanns mindre komplicerade regler för småskaligt och regenerativt jordbruk. Till detta behövs såklart också mer informerade konsumenter och mer lättillgänglig forskning.

För att börja odla själv måste man inte ha så storslagna planer som Hemmajord har. Man kan också odla i sin trädgård eller mellan husen i ett hyresrättsområde. ”Det gäller bara att komma igång. Man lär sig efter hand.”

Nu så här på hösten är det rätt tid att göra plats för nya odlingar till våren. Pernilla tipsar: se ut en plats i trädgården där du vill odla. Lägg ditt ogräs som inte gått i frö, gräsklipp, trädgårdsavfall och gärna stallgödsel på gräsmattan eller den plats man vill odla på. Ovan på detta (som till våren ska bli jord), lägger du ut gamla kartonger (kan hämtas i affärer) och om du har, täcker du det med halm. Till våren har kartongen börjat förmultna och trädgårdsavfallet har blivit jord. Första året är jorden fortfarande rätt grov. Då är det bäst att odla potatis, pumpa eller ärtor som bryter ner jorden ytterligare.

Och till våren följer du *Pernillas fyra tips för egen odling*:

Tipsen gör att det växer bättre och ger på sikt en bra jordhälsa. Då får man mindre sjukdomar och angrepp och klarar ”konstigt” väder bättre. Dessutom är ja g övertygad om att man får mycket nyttigare grönsaker

1. Gödsla med lagom mycket välbrunnen stallgödsel eller kompost. Prova dig fram men ungefär en liten skottkärra till 15 kvadratmeter. Kål, lök och gurkväxter vill ha mer. Använd inte konstgödsel.

2. Håll jorden luftig. Sätt ner en grep i jorden. Vinkla den 30–45 grader. Ta upp grepen utan jord och gör om var 30:e centimeter. Det ger syre och möjlighet för jorden att hålla vatten utan att skada mikrolivet för mycket. Jordfräs inte för att lufta jorden, då blir jorden mer kompakt på sikt. Håll jordfräsen grundare än 5cm om du känner att du behöver fräsa ner ogräs eller gödsel.

3. Täck gärna med halm, löv eller gräsklipp om du får tag på det. Tar du gräsklipp, så minska på gödslet. Ha koll på sniglarna, de gillar täckmaterial.

4. Rensa ogräset när det precis kommit upp. Då sparar man massa jobb och det är väldigt lättrensat.

Kom ihåg att det inte finns några måsten i odling. Gör vad du vill och hinner. Odling ska vara roligt!

Tack Hemmajord för besöket! Och du som läst, lycka till med dina egna odlingar! Vill du läsa mer om Hemmajord går du in på <https://hemmajord.se/>

P.S. Vi som var där, Ninia och Daniel, vi fick med oss tre ankäggs som vi la under våra hönor. Vi hade hoppats på några gula ankungar till vår trädgård. Hönorna blev förundrade men väldigt nöjda och stolta. Tyvärr blev det aldrig några ankor. D.S.

